
Kyrkomötet
Motion 2012:16
av Bertil Murray m.fl.

Direktval till församling

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till reglering i kyrkoordningen som innebär att från och med kyrkovalet 2017 återinföra ordningen med direktval till församlingen.

Motivering

I den så kallade strukturutredningen (Svenska kyrkans utredningar 2011:2) argumenterar utredarna i kapitel 7 kring "Lokal struktur för närhet och samverkan". Ett förslag om "Församlingen som den enda kyrkoordningsreglerade lokala nivån" presenteras av utredarna (7.2.1), som menar att mycket talar för ett sådant förslag. Verksamhets- och resursansvar skulle hållas samman, strukturen bli enkel och igenkännbar. Kompletterande strukturer skulle visserligen krävas men, konstaterar utredarna, sådana strukturer finns redan i dag. Utredarna tycks då närmast syfta på de mindre områden för gudstjänstfirande och utövande av ansvar som oreglerat finns i många större församlingar, inte minst i församlingar som rymmer flera kyrkobyggnader med tätt gudstjänstfirande.

Dock framhåller utredarna (7.2.2) att kravet på rationell resursanvändning och god administrativ kompetens talar för att två lokala nivåer kommer att behövas även i fortsättningen. I annat fall skulle en fortsatt församlingssammanläggning till allt större enheter bli nödvändig, en utveckling som utredarna finner olycklig. "Det bör inte ske en omfattande minskning av antalet församlingar utan snarast skapas förutsättningar för fler församlingar."

Vi menar att utredarna i det ovan anförda gör en klok bedömning. Utgångspunkten att även fortsatt ha en struktur med såväl församlingar som pastorat leder emellertid utredarna in i en olycklig och dåligt underbyggd slutsats. En utgångspunkt för utredningen har varit att ha val endast till en lokal nivå. Utredarna väljer att låta pastoratet bli denna nivå. En insikt om att utredningens förslag på goda grunder kan ifrågasättas skymtar i avsnittet om Församlingsråd (7.4.3), där utredarna skriver: "Man kan naturligtvis diskutera om ordningen med direktvalt kyrkoråd [till församlingen i flerförsamlingspastorat] borde finnas kvar." Vi menar att utredarna alltför lätt avfärdar detta alternativ.

Kyrkostyrelsen konstaterar i sin skrivelse 2012:5 (3.2.5): "Bortsett från förslaget om stiftens ansvar för kyrkobyggnaderna är detta det förslag i enkäten som möter mest motstånd. Kommentarererna berör främst det indirekta valet av ledamöterna i församlingsrådet och nomineringen av dessa." Kyrkostyrelsen inser att förslaget på denna punkt öppnar sig för en djupgående kritik men

väljer ändå att föreslå att detta direktval tas bort. I stället föreslås obligatoriska församlingsmöten eller nomineringsmöten där kandidater till församlingrådet nomineras. Styrelsen hävdar därvid: "Även om nomineringarna inte föreslås bindande för kyrkofullmäktige förutsätts att de tillmäts stor betydelse när fullmäktiga ska välja."

Skälet till att utredningen och kyrkostyrelsen i ett pastorat förordar direktval till pastoratet framför direktval till församlingen grundar sig med all säkerhet i ett kommunalt tänkande – direktval ska ske till den nivå som har den ekonomiska makten. Ett sådant synsätt kan med fog ifrågasättas. Inom stora delar av föreningsliv och folkrörelser sker direktval på lokal nivå medan medlemsavgiften, eller en betydande del av den, fastställs på distrikts- eller riksnivå genom utsedda ombud. Detta uppfattas inte som odemokratiskt.

Både strukturutredningen och kyrkostyrelsen visar sammantaget en ovilja att låta församlingens mening ha ett avgörande inflytande när det gäller valet till församlingråd. Därmed uppstår ett för Svenska kyrkan uppseendeväckande demokratiskt underskott. Demokratisk hävd är att företrädare utses underifrån, inte ovanifrån. Frimodig kyrka har inte haft inflytande vare sig i utredningens arbete eller i styrelsens beslut. Men i denna fråga för vi talan för en stor minoritet när vi fasthåller vid den i Sverige sedan 1 000 år härdvunna ordningen att församlingen utser sina egna företrädare.

Uppsala den 11 juli 2012

Bertil Murray (FK)

Kjell Petersson (FK)

Maja Bengtsson (FK)

Torbjörn Lindahl (FK)

Leif Nordlander (FK)